

Ἐάφνου μου φάνηκε σὰ νάτριζε ἡ πόρτα. Ἄνοι-
γω τὰ μάτια μου καὶ τί νὰ δῶ... τρομάρα μου!
Ἄνάμεσα στὰ θυρόφυλλα μιὰ ἄσπρη σικὰ στέκουν-
ταν, ἀψηλὴ, λιγνή, σαβανωμένη. Μοῦρτε φοβερός
βραχνῶς, μου πιάστηκε ἡ φωνή, πνιγόμενα.

Νά την, κουνιέται, περπατᾷ ἴσια κατὰ πάνω
μου, φτάνει στὰ πόδια τοῦ κρεββατιοῦ μου, ζαρώνω
ἀπ' τὴν ἄλλη τὴ μεριά, ἀπλώνει τὰ καλαμμένα χέ-
ρια της, μαννούλα μου, θά μ' ἀπαύξει, μὲ τραβᾷ
νοιώθω νὰ φύγουν τὰ παπλώματα. Σέρνοντας τὰ
σκεπάσματα μου ἐφυγε καθὼς ἦρθε σιγὰ σιγὰ καὶ
μ' ἄφησε στὰ κρῦα τοῦ κρεββατιοῦ. Τουρτούριζ' ἀπ'
τὸ κρῦο, μὰ ποῦ νὰ τὸ κουνήσω. Τὰ μάτια μου καρ-
φώθηκαν κ' ἐκείνα πάνω στὴν πόρτα ποῦ σφάλιζε,
θαρρεῖς, μονάχη της. Πούσαι, καημένη παραμάννα,
νὰ μέ δῆς.

Ἐφῆξε καὶ τότε μονάχα σφάληξαν τὰ μάτια
καὶ κοιμήθηκα βαθεῖα καὶ ζύπνησα τὸ μεσημέρι.
Ἄλλοι μικροὶ μεγάλοι κάμαν ἐφοδοὶ στὴν κάμαρά μου.
Ἄφου τοὺς φίλησα καλά καλά κ' ἔδωκα στὸν κα-
θένα ἀπ' ἕνα μικρὸ πεσκέσι, μ' ἄφησαν νὰ ντυθῶ
γιὰ τὸ τραπέζι.

Μπαίνω στὴν τραπέζαρία ὅπου βρίσκω ὄλους
γύρω στὸ τραπέζι καὶ ἡ μητέρα μὲ συστήνει σὲ μιὰ
γριὰ κυρία μὲ τὰ γυαλιὰ, καθισμένη στὸ πλάγι της,
μιὰ καινούργια φίληνάδα της ἀπὸ τὴ Σμύρνη.

Ἐτραγαν ὄλοι μ' ὄρεξη μεγάλη καὶ στὸ τέλος,
στὸν καφφέ, ἄρχισ' ἡ κουβέντα.

—Φοβερὸ κρῦο, λέγει τότε κ' ἡ Σμυρνια. Χτὲς
τὴν νύχτα πάγωσα τόσο ποῦ γνωρίζοντας ποῦ κα-
νεῖς δὲν κοιμούνταν στὴν πλαγιὴν τὴν κάμαρα πῆγα
καὶ πῆρα τὰ παπλώματα.

Ἄναθεμά την τὴν παλιόγρια...»

Ἄλλοι σπάσαμε στὰ γέλια, στὰ τελευταῖα λό-
για τοῦ Μικέ.

—Νά σου, παλιόχωρτε, μὰς γέλασες ὄλους, ρώ-
ναξε ὁ ἕνας.

—Μὰς πῆρες στὸ μεζέ, μαργιόλε, εἶπε ὁ ἄλλος.

—Ὁδυνεν ὄρος καὶ ἔτεκεν μῦν, πρόσθεσε κὶ ὁ λο-
γιώτατος τῆς συντροφιάς.

Ἡ φωτιά ξεψυχοῦσε στὴ σεμινέα μέσα, κ' ἡ
ὄρα ἦταν περασμένη. Σηκώθηκαν ὄλοι, εἶπαν καλη-
νύχτα καὶ σὲ λίγο ἔμεινα μονάχος ἀντίκρυ στὴ
φωτιά.

(Calcutta 29 Ἰουνίου 05)

KRISHNA

ΣΟΝΕΤΤΟ

Σὰν τὸ ρυάκι, ποῦ νογᾶς ἀπὸ ψηλὰ
Τάργο — σὰν κουρασμένο — κύλισμά του,
Δὲν τὸ ξανοίγ' ἡ ματιά, μὰ μοναχὰ
Ἄκοῦς τ' ἄρμονικὰ μουρμουρητὰ του,

Στὸ σιῆθος ἔτσι ἀπόκρυφα, βαθειά,
Ποῦ τὸ μάτι δὲ φτάνει ὡς ἐκεῖ κάτω,
Ἄκοῦς καὶ τραγουδάει παιθητικὰ
Τὸν ἔρωτα, ποῦ χιτίζει τὴ φωλιά του.

Τὸ ρυάκι πάντα τὸ ἴδιο θ' ἀκλουθᾷ
Μονότονα μιὰ σιγάτα χαραγμένη.
Τί τὸ μέλλει, τὸ μάτι ἂν δὲν κοιτᾷ;

Ἡ Ἀγάπη ὅμως δὲ ζῆ στὴ μοναξιά,
Θερμοποθεῖ στὸν πόνο ἀδεσφωμένη
Ὁμοίωσθη, ἐρωτόφλογη καρδιά.

Καθδαδάτες 26]5]05

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

ΦΙΛΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Πόλη, 1 τοῦ Ἀλωνάρη 1905

Ἀγαπητέ μου φίλε,

Εἶχα κι ἄλλες ἀνακάλυψες νὰ σοῦ ἀνακοινώσω μὰ τίς
ἀφήνω γιὰ ἄλλοτες. Τώρα καὶ λίγο μὲ τὴ γλώσσα. Θά
μοῦ ἐπιτρέψης ὅμως νὰ μεταφέρω δῶ ὅτι ἀναγκάστηκα
μιὰ μέρα νὰ ἀναπτύξω σένα μου φίλο, σὰν κ' ἐσένα στὸ
φρόνημα καὶ στὶς ἰδέες. Λοιπὸν τοῦ εἶπα πρῶτα
ὅτι δὲν πρόκειται γιὰ τὴ γλώσσα ποῦ κάποτες τρώμε
ψητῆ, οὔτε γιὰ κείνην, μὲ τὴν ὁποία τρώμε τοὺς ἄλλους.
Ἄλλοι μοῦ τρώμαζε στὴν ἀρχή. Προσπάθησα τότες νὰ
διαλύσω τοὺς φόβους σου μ' αὐτὰ περίπου τὰ λόγια. Ἡ
γλώσσα, γιὰ τὴν ὁποία μιλοῦμε εἶναι ὄργανον συνηθί-
σεως καὶ μέτρον τῆς κοινωνικῆς καὶ ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς
καὶ πνευματικῆς, καί... καί... ἀναπτύξεως. Ὁ φίλος μου
τρώμαζε καὶ δεύτερα. Κ' ἐξακολούθησα: Γλῶσσα θά πῆ
κάτι ποῦ ἄλλοῦ μὲν τρώγεται, σ' ἐμᾶς ὅμως δὲν εἶνε δυ-
νατὸ τοῦτο, γιὰτί—καθὼς τὰ εἶπαμε—εἴμαστε ἐξαιρετικοί.
Ἄντις λοιπὸν νὰ τὴν τρώμε, μὰς τρώγει ἐκείνη κ' ἔτσι γί-
νεται ἡ ἀντίθεση εἶνα πληρωθῆ ὁ τῆς ἐξαιρέσεως νόμος
ὁ λέγων: καὶ ἔται σοι... κτλ.» Ἡ Γλῶσσα, ὡς ὄργανον
συννηθίσεως μοιάζει τὴ μονεδα. Δίνει ἕνα πεντάδραχμο
καὶ σοῦ δίνουν πέντε δραχμῶν ψιλὰ. Ἄν σοῦ δίδαν μόνο
τεσσάρων θάλεγε στοὺς σαράφι ὅτι δὲν τὸν καταλαβαίνεις.
Εἶναι λοιπὸν αὐτὴ ἡ πρώτη θεωρία τῆς γλώσσας.

Ἐρχεται κατόπι τὸ μέτρο τῆς ἀνάπτυξης. Ὅτι δηλ.
ἡ γλώσσα εἶν' ὁ διαβήτης τοῦ πλάτους τῆς σοφίας καὶ ἐν
γένει τοῦ πολιτισμοῦ. Ὅτι μποροῦμε νὰ πάρουμε μιὰ
γλῶσσα νὰ τὴ στρώσουμε στὸ τραπέζι νὰ τὴ μετρήσουμε
καὶ νὰ ποῦμε τετραγωνικὰ πόσα πῆχες τραβᾷ τοῦ τάδε
λαοῦ ἡ ἀνάπτυξη. Εἶναι αὐτὴ ἡ δεύτερη θεωρία.

Ἐχομε κι ἄλλα, πορίσματα αὐτὰ τῶν δύο πρώτων
θεωριῶν. Ὅτι καθὼς τὰ ἀψηλὰ καπέλλα τιμοῦν τὰ κεφάλια,
στὰ ὁποία κάθονται, ἀδιάφορο ἂν εἶναι μὲ ἄγερα
παραγεμισμένα, ὄλο ἔτσι καὶ σήμερα φτάνει νὰ μιλήσῃ
μιὰ γλῶσσα ποῦ ἦταν ἄλλοτες μέτρο κτλ. γιὰ νὰ μπορεῖς
νᾶσαι καὶ σὺ τὸ ἴδιο, ἀδιάφορο ἂν δὲν σκετίζεσαι μὲ τὸν
πολιτισμὸν ἐκείνον.

Ὅτι μιὰ γλῶσσα τότε μόνο εἶναι ἀριστοκρατία, κὶ
ἐπομένως ὑποφερτῆ, ὅταν μιλιέται ἀπ' ὅσο τὸ δυνατὸ λιγώ-
τερους ἀνθρώπους.

Ὅτι σ' ἐμᾶς, ἐπειδὴ τὸ σύνταγμα κ' οἱ ἱστορικοὶ λό-
γοι δὲ μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ φέροιμε τίτλους εὐγενείας, ἦταν
ἀναγκαῖα μιὰ ἐξοικονόμηση τῆς φοβερῆς ἐλλείψεως, καὶ
βρήκαμε τότες τὴν κ' ἄθ μὲ ὅλα τὰ προσόντα καὶ τίς
περγασμηνές της, ποῦ μᾶς χειροτόνησε ὄλους Βραχμανικοὺς
λογάδες γιὰ νὰ φεγγοβολοῦμε ἀνάμεσα στὴ σκοτάδι σὰν τὰ
μαργαριτάρια στὴ μύτη τοῦ γουρουνιοῦ.

Ὅτι μ' αὐτὸ τὸ θᾶμα μποροῦμε εἶνα νὰ περιφρονοῦ-
με τοὺς βαρύνους, τοὺς κόντηδες καὶ τοὺς μαρκησίους,
γιὰτί πολὺ εὐγενικώτερα εἶναι τῆς καθαρεύουσας τὰ στοι-
χεῖα. Ἐκεῖνοι ἐβάρβαροι ὄντες καὶ γλωσσικῶς ὑποδεεῖς
πῆραν τίτλους ἀπ' τῆς βαρβαροσύνης τὰ σπλάχνα θγαλ-
μένους, μὰ ἐμεῖς τοὺς ἐρίσκουμε σὲ χιλιετηριῶντα με-
ταλλεῖα, ὥστε ἐκτὸς τῆς λαμπρότητος ἔχουν καὶ τοῦ π α λ ι ο Ὡ τὴν ἀξία, σὰν τὰ καλὰ κρασιά.

Μ' αὐτὰ καὶ μὲ ἄλλα κλόνισα τίς πεποθήσεις τοῦ φί-
λου μου. Ἐρχεται τώρα ἡ δική σου σειρά.

Γεῖά σου
ΔΑΜΟΝΑΣ

ΤΟ ΕΡΜΟΚΛΗΣΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Σὰ στὴν κορφή σ' ἀνέβω,
ἀγαπητὸ βουνάκι,
καὶ τὸ ἔρμολησάκι
ἰδῶ καμμιὰ φορά,
τοῦ νοῦ μου ἐκεῖ γυρεύω
τὰ ρεῖπια του νὰ σμίξῃ
τὴν πρώτη νὰ μοῦ δείξῃ
εἰκόνα καὶ χαρὰ

Ποῦ εἶταν δοξασιμένο
θεῖο προσκυνητάρι·
βοήθεια καὶ χάρη
εὔρισκαν δι' πιστοί,

καὶ τώρα ρειπωμένο
σὰν ἥλιος πῶχει σβύση
εἶναι σ' αἰῶνια δύση
μὲ μνήμη σεβαστή.

Μὰ κάποτε στὸ βῆμα
π' ὁ σκῆνος ρίζες βάζει
κὶ ὁ κίσαρας σκεπάζει
Ἄγγελο ζωγραφιά,
σπρώχνει ἐκεῖ τὸ κύμα
ἐρωτικὸ ζευγάρι
τῆς μοναξιάς τὴ χάρη
νὰ εὔρη συντροφιά.

Κ' ἐκεῖ π' ὠραῖο πλάσμα
γέρνει μ' ἀγαθοσύνη
ἀγάπης ἀγιοσύνη
σ' ἐλύγλυκη ἀγκαλιά,
ἀντὶ πιστῶν τὸ ἄσμα
ἀκούς καρδιές νὰ κλαῖνε
τὰ πάθη τους νὰ λένε,
νὰ ζοῦνε μὲ φιλία.

Ποταμός, Κέρκυρα

Σ. Ι. ΠΕΡΟΥΔΗΣ

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΜΕΡΙΚΟΥΣ ΜΟΥΣΙΚΟΥΣ

Εἰς ἕνα μικρὸ χωριὸ εἶχαν ἕνα γέρο παπᾶ—ἕνα
παπᾶ τοῦ χωριοῦ ὅπως εἶναι ὄλοι: οἱ πάπαδες τῆς
Ἑλλάδας, ἀπλοὶ οἰκογενειαρχεῖς, ποῦ δὲν ξέρουσαν
ἐξηγήσουν τὸ μυστήριον τῆς Ἁγίας Τριάδας καὶ ἂν
τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἐκ τοῦ Πατρὸς ἢ καὶ τοῦ Υἱοῦ
ἐκπορεύεται, μὰ ξέρουσαν νὰ δύνουν πάντα μιὰ καλὴ
συμβουλή, νὰ συμφιλίωνουν ἕνα ἀνθρώπου, καὶ νὰ
συχωροῦν ὄλες τίς ἁμαρτίας: γιὰτί ὁ Θεὸς εἶναι με-
γάλος.

Ἐτυχε νὰ πεθάνῃ ὁ γέρο παπᾶς καὶ στὴ θέση
τοῦ ἦρθε ἕνας νέος γραμματισμένος ἀπὸ κείνους ποῦ
ξέρουσαν νὰ ἐξηγήσουν τὸ μυστήριον τῆς Ἁγίας Τριά-
δας καὶ ἂν ἐκπορεύεται τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἐκ τοῦ Πα-
τρὸς ἢ ἐκ τοῦ Υἱοῦ.

Ὅταν ἦρθε ὁ καινούριος παπᾶς εἰδοποίησε τὸ
ποιμνιὸν τοῦ ὅτι τὴν Κυριακὴν θάκανε διδασχά.

Μαζεύτηκε στὴν ἐκκλησιὰ ὄλο τὸ χωριὸ νὰκού-
σῃ τί θάλεγε ὁ καινούριος παπᾶς, γιὰτί ἔως τότε
δὲν εἶχαν ἀκούσει παρὰ τὴ λειτουργία καὶ στὸ τέ-
λος τὸν παπᾶ νὰ βγαίῃ καὶ νὰ λήθῃ: — Ἄποιοι
ἐκλεψε τάρνι ἢ τὴν κατσίκαν τοῦ Γιάννη τοῦ Κώστα
νὰ τὰ φέρῃ σὲ μένα νὰ τὰ δώσω, γιὰτί ὁ Γιάννης
εἶναι φτωχὸς φαμελλίτης καὶ ὁ Θεὸς δὲ θέλει τὴν ἀ-
δικία καὶ τὰ τέτοια.

Ἄρχισε λοιπὸν ἡ λειτουργία κὶ ὅταν τέλειωσε
τὸ Εὐαγγέλιο βγήκε ὁ καινούριος παπᾶς νὰ βγάλῃ
λόγο. Ἐλεγε ὁ γραμματισμένος, φώναζε, ἔκανε σκῆ-
ματα μὲ τὰ χέρια κ' οἱ χωριάτες πρόσεχαν, τὸν
κοίταζαν στὸ στόμα χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τὸν κατα-
λαβαίνουν τί ἔλεγε. Μὰ ὁ παπᾶς δὲν ἤθελε μονάχα
νὰ τὸν προσέχουν, ἤθελε καὶ νὰ τοὺς συγκινήσῃ,
καὶ δὲς του φωνές καὶ δὲς του σκῆματα, μὰ γιὰ
μεγάλῃ του φούρκαν ἔβλεπε πὼς δὲν μποροῦσε νὰ τοὺς
συγκινήσῃ.

Τοῦχε ξεραθεῖ ὁ λάρυγγας κ' ἔβλεπε πὼς οἱ χω-
ριάτες ἀρχίζανε νὰ κουράζονται: ἔρρηξε μιὰ ὑστερη
ματιὰ τριγύρω θυμωμένος ποῦχε νὰ κάμῃ μὲ τέτοια
ζωντόβολα, ὅταν σὲ μιὰ ἄκρη βλέπει ἕνα γέρο ποῦ
τὸν κοίταζε μὲ τὰ μάτια τρυφερώτατα κὶ ἐκλαιγε
ἀδιάκοπα. Ἡ καρδιά τοῦ παπᾶ ἐγινε περιβόλι κὶ